

Remezan henekleri

Category: Degişmeler, Kitapcy

написано kitapcy | 23 января, 2025

Remezan henekleri REMEZAN HENEKLERİ

■ 0 nämäň günäsi!

Oraza günleriniň birinde Nasretdin Ependi suwsuzlyga halyş çydap bilmän bir çeşmäň başyna barypdyr-da, eñegini suwa basypdyr. Yaňy bir teşneligini gandyrýar welin, daýhanlaryň biri onuň üstünden barýar:

- Ependi aga, bu edýäniňz günä dälmi näme!
- Bar güm bolsana! Oraza diýeniň geçer gider, indiki ýyl ýene geler, emma men bir gitsem yzyma gaýdyp gelmen. 0 nämäň günäsi...

■ Dag-daşlaryň gadryny bileliň

Gadym döwürlerde Yörük Uşak diýen ýere baranda şäherdäki ähli garbanyşhanalar ýapyk duran eken. Ol munuň sebäbin soranda, adamlar:

- Remezan geldi – diýip, jogap berenmişler.

Yörük pahyr remezany näbilsin, gurbany näbilsin. Ol itiň aýy obasyna dolanyp gelende:

- Jan dostlar, ýaýlamyzyň gadryny bileliň. Uşaga Remezan diýen biri gelip, bar zady gyran-jyrana salypdyr. İşläp duran ýeke naharhana tapmadym. Ajymdan oldüm. Siz ýöne Remezan diýleni gelende Uşaga gidäýmäň. Öz ýaýlamyzdaky it-guşlaryň, dag-daşlaryň gadryny bileliň – diýipdir.

■ Aç wagtyma zat soraýan ýok

Oraza günleriniň biri günortan uçurlary bir bekdaşy iýip-içip durka üstünden barypdyrlar:

- Nämüçin agzyň açdyň?
- Haýran galaýmaly! Aç wagtym-a hiç kim menden zat soranok, su gün garnyma atmaga bir zat tapdyn welin, baryñyz meň üstüme

eňäýdiňiz!..

■ **Münberdäki ymam**

Nasretdin Ependi oraza günleriniň birinde namaz wagtyndan epesli irräk wagyz diňlemek üçin metjide gidipdir. Ol münbere golaý bir ýerde oturyp, jemagat bilen bile wagyz etjek ymama garaşyp başlapdyr. Biraz wagtdan soň ymam gelip münbere çykypdyr.

Bir salym diňşirgenip durandan soň töweregine seredip:

– Éý jemagat! – diýipdir. – Meniň söz sözлемäge ejiz adam däldigimi gowy bilýänsiňiz. Emma hazır hiç zat ýadyma düşenok, näme aýtjagymy bilemok.

Münberiň alkymynda oturan Ependi ýerinden turaga-da, ymamyň jogabyny beripdir:

– Tagsyr, ýadyňa düşyän zat ýok bolsa, münberden düşmegem ýadyňa düşenokmy?

■ **Iş ula gitjege meñzeýär**

Täret almagy, namaz okamagy we şuňa meňzeş zatlary bilmeyän adamlaryň biri maşgalasynyň, dost-ýarlarynyň haý-küsi bilen metjide namaz okamaga gidermen bolupdur. Tötänlige seretseňizläň, ol birinji gezek oraza aýynda ýassy namazyna oglы bilen bile gidipdir, namazdan soň tokaýa odun ýygмага giderin diýip ýanyна alyp gaýdan eşegini metjidiň daşynda goýup girende, ymam ony görüp gülümsiräpdır. Namaz başlapdyr. Bir, iki... rekatdan soň, namaz gutarar ýerde gutarmandy. Ymam iki egnine salam beren badyna ýaňky adam ogluna ýuzlenip:

– Eşegi al-da öye git, ejeňe-de salam aýt. İş ula gitjege meñzeýär, selälige čenli öye gelmesem alada etmäň – diýende, ymam ýene namaza başlapdyr...

■ **Oraza – parz, selälik – sünnet**

Bir adam aýalyny günde zor bilen selälige turzup, çäý-nahar taýýarladypdyr, selälikde iýip-içenden soňam, agzaçara čenli günüň dowamynda iýip-içip gezipdir. Birnäçe gün geçensoň aýaly cydaman dil ýarypdyr:

- Heý, sende ynsap diýlen zat ýokmy? Oraza tutaňok, maň-da zor bilen selälikde çagy-nahar taýýarladýarsyň.
- Oraza – parz, selälikde iýip-içmek sünnet dälmi näme?
- Hawa?
- Ýeri, keýwany! Parzy ýerine ýetirip bilemzok, iň bolmandı sünneti bir berjaý edeli-dä, erbet iş edýäsni ýa?

■ Niýet

Bir bekdaşydan selälikde sorapdyrlar:

- Agzyňy beklände näme niýet etmeli?

Bekdaşy garnyny mazaly doýrandan soň jogap beripdir:

- «Çydabilsem duraryn, çydabilmesem ýuwdaryn» diýip niýetläp, agzyňy çagykamaly.

■ Bir eşek, bir öküz

Iki sopy orazada mugt iýip-içeris diýen niýet bilen bekdaşy obalarynyň birine myhman düşüpdir.

Hal-ahwal soralşykdan soň olaryň biri aýakýoluna çykypdir.

Bekdaşy sopulary synap görmek üçin otagda galana ýüzlenipdir:

- Seniň ýoldaşyň nätüýsli adam? Bilyän zady ýok öydýän?

Olam özünü ýoldaşyndan gowy görkezjek bolup:

- Äý, barypýatan eşeg-ä ol – diýip jogap beripdir.

Az salyndan soň beýleki sopa-da ýaňky soragy beripdir:

- Seniň ýoldaşyň nätüýsli adam? Üýtgeşik bilimem ýok öydýän?

Bulam beýleki ýoldaşy ýaly:

- Goýsana oň gürrüñini. Öküzem bir, şolam bir – diýip, jogap beripdir.

Iňrik garalansoň, agzaçar saçagy ýazylýar. Emma legende arpa bilen samandan başga zat görmedik sopular haýran galyp öý eýesinden sorapdyrlar:

- Bular näme, erenler?

Bekdaşy gülüp jogap beripdir:

- Biriňiz-ä eşek, beýlekiňizem öküz. Size şundan gowy iým barmy?

■ Temeliň sygyry

- Temeliň sygyry kesellänmiş. Ol oturyp dileg edýärmiş:
- Allajan, şu dilsiz-agyzsyz sygyrym bir oňatlaşsyn, on baş gün agzymy beklejek.
 - Ertesi gün agyla baryp görse, sygyra ylla kesel degmedik ýalymyş. Ol:
 - Äht etdik, sözümüzde durmaly bor – diýip, agzyny beklemäge başlapdyr. On bäşilenji gün sygyr birden öläýipdir. Temel aga gaharlanyp:
 - Häý, äteňenälet sygyr diýsäni, men indi bu on baş günü orazananyň hasabyna goşmasammy!

Toplan we terjime eden: Has TÜRKMEN. Değişmeler